

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

Проблеми лінгвістичної семантики: IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (21 листопада 2019 року).

П 78 Збірник матеріалів. – Рівне : РДГУ, 2019. – 235 с.

The Problems of Linguistic Semantics : The 4th International Scientific and Practical Internet Conference (November 21, 2019). The Collection of Conference Proceedings. – Rivne : RSUH, 2019. – 235 p.

У збірнику матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Проблеми лінгвістичної семантики” розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної семантики, зіставної семантики, фонетичної, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings “The Problems of Linguistic Semantics” focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive Semantics, Contrastive Semantics, Phonetic, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Items, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

УДК 81'37

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 9 від 31.10.2019 р.)

© Автори публікацій, 2019

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2019

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

ЖУЙКОВА М.В.	СЛОВНИКОВА ДЕФІНІЦІЯ ЯК ВІДБИТТЯ МЕНТАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ	8
MANAKIN V.	HUMAN VALUES ACROSS LANGUAGES AND CULTURES	11
БОРИСОВА Н.В.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>ЧАРИ</i>	14
КАЛІНІЧЕНКО М.М.	ДОСВІД ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИХ ФАХІВЦІВ ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ ЛІТЕРАТУРНИХ ТА ГРАФІЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ ЯК ОБ’ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	17
ШЕВЧУК А.В.	НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ	22
КІНАЩУК А.В.	КАТЕГОРІЯ ІРРАЦІОНАЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ МОВОЗНАВСТВА	25
YODLOVSKA A.	THE HEARING DOMAIN IN THE STRUCTURE OF VOCABULARY DEFINITIONS	29
МАКОГІН С.І.	СЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ У ПАРАЛЕЛЬНОМУ АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ КОРПУСІ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ	32

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ

ЛЕМІШ Н.Є., ЗЕРНЕЦЬКА А.А.	ФРЕЙМОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ СИНТАКСИЧНИХ КОНЦЕПТІВ НА ОСНОВІ КОРПУСНОГО ПІДХОДУ	35
ШЕВЧУК Т.Б.	КОНЦЕПТ <i>СУМ</i> У ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	38
БАЗАЛІЙ І.В.	ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНИЙ ШАР КОНЦЕПТУ <i>ЩАСТЯ</i> У РОМАНТИЧНІЙ КОМЕДІЇ “DESTINATION WEDDING”	42
ВОРОНІНА- ПРИГОДІЙ Д.А.	КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД У ТЕРМІНОЗНАВСТВІ	45
КОВАЛЬ Ю.Ю.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ <i>ЄВРОПА</i> У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	48
МУШИНСЬКА А.В.	КОНЦЕПТ <i>ДОЛЯ</i> ЯК СКЛАДОВА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ	50

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

ДЕМЕНЧУК О.	SEMANTIC DERIVATION OF VERBS OF LIGHT EMISSION	54
МІЗІН К.І.	АКТУАЛЬНІ СМИСЛИ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ <i>ГОРДІСТЬ</i> НА ТЛІ СЕКУЛЯРИЗАЦІЇ БРИТАНСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУР	57
ТОЛЧЕСВА Т.С.	ЛІНГВІСТИЧНІ УНІВЕРСАЛІЇ У ТИПОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	59
КОРОСТЕНСКИ Й.	ПРОЦЕСЫ КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИИ И РОЛЬ АНТРОПОЦЕНТРИЗМА (НА МАТЕРИАЛЕ ЧЕШСКО-РУССКИХ СОПОСТАВЛЕНИЙ)	61
АЛАДЬКО Д.О.	МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ “ЧАСТИНА – ЦІЛЕ” В НОМІНАЦІЯХ ПОСУДУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	66
KNARLAY O.	ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БАХУВРИХІ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	68
BAUZER A.	THE EPIDIGMATIC SEMANTIC DIMENSION: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	72
ЮРЧЕНКО Н.С.	СПІВВІДНОШЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ПОНЯТТЯ СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА	75
БОБЕШКО М.О.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>KNOW / ЗНАТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	78
БУТКЕВИЧ Д.С.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЙ <i>GLAUBEN / ВІРИТИ</i>)	79
ВОРОНКЕВИЧ Ю.Ю.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>ВВАЖАТИ / CONSIDER</i> В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	81
ЛЕХ С.З.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>SUPPOSER / ПРИПУСКАТИ</i> В ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	84
ПАЮК В.Л.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>UNDERSTAND / РОЗУМІТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	86
ХОРОША О.М.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>IMAGINE / УЯВЛЯТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	87
ЯСІНСЬКА Т.А.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>FÜHLEN / ВІДЧУВАТИ</i> В НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	89

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

ВОКАЛЬЧУК Г.М., ВОКАЛЬЧУК Є.Л.	НЕОЛОГІЧНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ПЕТРА ВЕЛЕСИКА	92
БІСОВЕЦЬКА Л.А.	СЕМАНТИКА СУБСТАНТИВНИХ ПРЕФІКСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	95
КОСТОЛОВИЧ Т.В.	ФОРМУВАННЯ АКЦЕНТУАЦІЙНИХ НОРМ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	99
ЧЕБЕРЯК А.М.	СЕМАНТИКО-ГРАМАТИЧНА СУТНІСТЬ ПАРЦЕЛЯЦІЇ ЯК ЯВИЩА ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ	101
КУШНІРЧУК О.О.	MODALE BEDEUTUNGEN VON “LASSEN” IN DER DEUTSCHEN GEGENWARTSSPRACHE	104
МАЛАНЮК М.С.	ТОПОНІМИ КАНАДИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ	108
ЛИТВИН К.І.	ШЕВЧЕНКОВИЙ НОВОТВІР <i>СНІГОКВІТ</i>: ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ ІЗ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОГО ПОГЛЯДУ	110
АЛАДЬКО О.Д.	МЕТОНІМІЧНІ МОДЕЛІ НОМІНАЦІЇ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	113
ГАВРИЛЮК О.Є.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	117
ДАНИЛЬЧУК А.А.	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО- МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ “ІМЕННИК”	119
IVANTSOVA M.O.	DIFFUSED ENGLISH ADVERBS OF TIME	122

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

СІРАНЧУК Н.М.	МОДЕЛІ ПОРОДЖЕННЯ МОВЛЕННЕВОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ ТА ЇХНІЙ ЛЕКСИЧНИЙ АСПЕКТ	126
ГОЛОВЧАК Н.І.	PEJORATIVE BEDEUTUNG DER EIGENNAMEN	129
ZAVOLOTNA T.	NOMINATIVE PROCESS OF FASHIONSPEAK	133
ІВАНЧЕНКО М.Ю.	НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА МЕТАФОРИЧНОЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ <i>ЗРАДИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	136
ОРЕЛ І.І.	ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ФОЛЬКЛОРНИМ КОМПОНЕНТОМ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЖАНРУ	138
ПАВЛОВСЬКА Л.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПРАГМАТИКИ ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ	142

*IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
“ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ”*

ПАЛЬЧЕВСЬКА О.С.	ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ КУЛІНАРОНІМІВ В НАРОДНІЙ МОВІ XIX СТ.	146
KHRUSTYCH N.	LEXICAL ANALYSIS OF IDIOLECTS OF FEMALE POLITICIANS	148
ГУБИЧ П.В.	СЕМАНТИЧНЕ СЛОВОТВОРЕННЯ ПОЖЕЖНИХ ТЕРМІНІВ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ	152
ТУПАЛЬСЬКА Г.О.	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ІДЕЇ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПРИРОДИ, СТИЛЬОВОЇ СПЕЦИФІКИ ПЕРИФРАЗ	154
КОГАЄВСЬКА Ю.Р.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ	157
БУЦЬ М.П.	СТРУКТУРНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛІЙСЬКИХ АРХІТЕКТУРНИХ ТЕРМІНІВ	159
МАТВІЄВА С.Ю.	ПЕРЕДУМОВИ УТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЙ	162
МОГЛЕВСЬКА М.А.	ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГУ ПІДЛІТКІВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖ. СЕЛІНДЖЕРА “ЛОВЕЦЬ У ЖИТТІ”)	164
СТЕПАНИШИН Р.В.	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	167
ХУДЗІК С.М.	ПОХОДЖЕННЯ ТА СЕМАНТИКА ЛЕКСИКИ ФІТОНІМІВ	170
ЧУЧВИЧ О.В.	ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В АСТРОНОМІЧНІЙ ТА ПРАВООХОРОННІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	172

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

БАБЕЛЮК О.А.	РИЗОМА ЯК НЕЛІНІЙНИЙ ПРИНЦИП ПОБУДОВИ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ТЕКСТУ	176
КУЧМА Т.В.	СЕМАНТИКА “БЕЗЗМІСТОВНИХ” ТЕКСТІВ	178
ЛЕВКОВЕЦЬ Н.П.	СЕМАНТИКА ТЕКСТУ	181
ГОРОХОВЦЕВА Є.В.	ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ “ДИСКУРС” ТА “ТЕКСТ”	184
АРТЕМОВА Ю.І.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ПАРАДИГМИ КОНЦЕПТУ <i>ВЕСІЛЛЯ</i> В РОМАНІ У. САМЧУКА “МАРІЯ”	186
ОБІДЕНКО А.В.	СЕМАНТИКА ЕВФЕМІЗМІВ У НІМЕЦЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	190
ТКАЧУК Т.В.	ФУНКЦІЇ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В ОПОВІДАННІ АРТУРА КОНАНА ДОЙЛЯ “ПІСТРЯВА СТРІЧКА”	192

НИКОНЮК А.С.	ЕПІТЕТИ В РОМАНІ О. УАЙЛЬДА “ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ”	195
SAGANOVSKA D.A.	GENRE AND STYLISTIC FEATURES OF V.WOOLFS NOVEL “TO THE LIGHTHOUSE”	197
ТРИГУБЕНКО Л.В.	ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ КАЗКИ-ФЕНТЕЗІ	200
СЕМАНТИКА І ПЕРЕКЛАД		
СЛАВОВА Л.Л.	ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНО СПЕЦИФІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ПЕРЕКЛАДІ	203
КОНСТАНТИНОВА О.В.	ІМПЛІЦИТНИЙ КОНТЕКСТ І АДЕКВАТНИЙ ПЕРЕКЛАД	205
ПОПКО І.А.	ОСОБЛИВОСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ МОВНОЇ ГРИ	207
ОЛІЙНИК І.З.	ЛЕКСИЧНІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ГЕНРІХА БЕЛЛЯ “ОЧИМА КЛОУНА”	210
ГРАБОВИЧ М.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СИНТАКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНИХ ТВОРІВ	211
БОБЕШКО М.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ НІКОЛАСА СПАРКСА)	213
ЖИГАДЛО К.І.	ДО ПИТАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ТЕКСТУ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	215
БОЯРСЬКА А.Г.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ РОЗМІНУВАННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	217
ГОЛОВОРОДА Т.П.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ПІСЕНЬ НА УКРАЇНСЬКУ ТА ПОЛЬСЬКУ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ АВТОРСЬКОЇ КАРТОТЕКИ ТЕКСТОВИХ ФРАГМЕНТІВ ПІСЕНЬ РЕПКОР ГУРТУ HOLLYWOOD UNDEAD)	220
МАКАРОВА О.С.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НЕСПРОМОЖНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	223
ПОЛІЩУК Р.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	226
ПУНДИК Т.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКИХ КАЗОК НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ	229
ХАВИК А.П.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПІСЕНЬ ЖАНРУ ПОП)	232

метафорических образований наблюдается в тех источниках, которые являются с точки зрения этно-культуры более важными функционально и своей ролью в человеческой жизни. С рукой связано в обоих языках много простых языковых рефлексий, включая разные схемы метафоризации, как напр. ориентационная схема ‚далеко‘ – ‚близко‘ или концепт ‚контейнер-ёмкость‘. Помимо них можно наблюдать также пеструю гамму всевозможных экспрессивных оттенков значения и одновременно больше семантических несовпадений между языками.

Список использованной литературы:

1. Алефиренко, Н.Ф. (2010). *Лингвокультурология: Ценностно-смысловое пространство языка*. Москва: Флинта, Наука.
2. Mokienko, V., Wurm, A. (2002). *Česko-ruský frazeologický slovník*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
3. *Velký rusko-český slovník (VRČS)* (1956). Praha. d. 4.

УДК 81'373.612.2

Аладько Д.О., канд. філол. наук
Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)

**МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ “ЧАСТИНА – ЦІЛЕ” В НОМІНАЦІЯХ
ПОСУДУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ**

В англійській мові зазначена модель реалізується в найменуваннях, що пов'язані з предметами посуду, які мають ручку: *lug* “гличик з ручкою” (від діал. *lug* “вухо”) (Wright, v. 3, p. 687); *handle* “блюдо, миска з ручкою” (Wright, v. 3, p. 48). Довга шийка (як частина пляшки) актуалізується у назвах *longneck* (Lingvo), *craigie* “пивна пляшка з довгою шийкою” (Wright, v. 1, p. 767). Клеймо, фірмовий знак виробника, як невід'ємна частина предмета, теж може стати ознакою номінації, яка реалізується в номінації *brand* “кухонний посуд” (Wright, v. 1, p. 376); *thumb-pot* “невелике вмістище для пиття з перпендикулярним заглибленням від пальця гончара” (така відмітка від великого пальця виробника на ще сирій глині слугувала свого роду клеймом, товарним знаком майстра) (Wright, v. 3, p. 94). Подібні назви певно пов'язані з найпростішим способом виготовлення кераміки з одного шматка глини, середина якого видавлюється, а зовнішні стіни формуються рукою.

Декоративна прикраса предмета посуду стає основою для отримання назви в номінаціях *tappet* “каструля з зображенням курки на кришці” (від діал. *tappet* “курка”) (Wright, v. 6, p. 32); *greybeard* (Lingvo), *beardie* (Wright, v. 1, p. 208) “велика чашка, на якій була зображена людина з бородою”; *toby* “пивна кружка чи глечик у вигляді повного чоловіка” (Lingvo). Зазначимо, що ці назви яскраво відображають традиційний побут народу. Англійське *toby* “пивна кружка” походить від імені героя вірша 18-го століття, який ніби випив 2000 галонів пива. Цей вірш був настільки популярним, що пивні келихи виготовляли у формі повного чоловіка в трикутному капелюсі. Подібною до попередньої є номінація *greybeard*, в цьому випадку на келиху був зображений сивобородий старійшина. Як зазначає Ю. Ліпс, більшість примітивних предметів домашнього вжитку відрізнялись від сучасних хіба що тим, що вони часто були ретельніше обробленими і мали красивіші форми. Вчений відзначає, що глечики, подібні до сучасних англійських *toby jugs* були знайдені навіть в індіанських могильниках на території Перу, що говорить про універсальність такого типу посуду (Ліпс, 2001, с. 137, с. 164). У семантиці лексеми *graduate* відбувається зрушення від вихідного значення “градування” до значення “вмістище з градуванням, розміткою”, де розмітка розглядається як частина такого вмістища, що стає основою метонімічного перенесення (Lingvo). Аналітичні номінації *footed tumbler* (Lingvo), *faceted glass* (Lingvo) також є метонімічними по суті, зазначаючи частину предмета, що є загалом непритаманною таким об’єктам. Так, *footed tumbler* “бокал з ніжкою” протиставляється назві *tumbler*, що за усіма словниковими визначеннями є “бокалом без ніжки”. Найменування *faceted glass* “склянка з гранями” протиставлене звичайній прямій склянці. Зазначимо також археологічний тип кераміки в південній Англії *grape cup*, який отримав назву через глиняні кульки на боках, що були стилізованим зображенням винограду (Kipfer, 2007, p. 133). Частина як ознака актуалізується і в назвах *pedestal beaker* “чашка із великою ніжкою”; *knight jug* “середньовічний глек із барельєфним зображенням лицарів”; *parrot beak jug* “глек, прикрашений зображенням птаха з великим дзьобом” (Kipfer, 2007, p. 235, p. 167, p. 234).

В українській мові модель “частина – ціле” актуалізується в номінаціях *плетеник* (Lingvo), *поплетник* (Lingvo), *плетянка* (Lingvo) “обплетений бутель”, які мотивовані плетінням як частиною об’єкта. Серед інших найменувань зазначимо *гранчак* “склянка із боковими гранями” (пор. англ. *faceted glass*) (Lingvo); *носатка* “посудина з довгим

носіком, що формою нагадує чайник” (Lingvo); *стовбун* “високий горщик із прямими вінцями” (Lingvo); *черепок* “невеликий, старий, надбитий, низької якості горщик, чашка, миска” (Lingvo); *щербан* “горщик із дефектом” (Lingvo); *щербинча* “горщик із пощербленими краями” (Lingvo); *крапельниця* “пляшечка з пристосуванням у шийці для відраховування крапель” (Lingvo). Назва *ушат* “великий цебер з двома вушками” (пор. *ушата корзина* “корзина з двома вушками”) (Lingvo) корелює з англ. *lug*. Опозицією до посуду з вушками в народній свідомості є посуд без ручки. Свідченням цього є номінації *ладишка*, *гладишка*. Етимологічний аналіз зазначених назв доводить їх походження від праслов’янського **laty* “глиняний” чи як контамінацію слів “глек” і “гладкий” (Lingvo). Носіями мови такий референт категоризується як “глек без ручки” (Lingvo). Відсутність вушка як диференційна ознака, на нашу думку, дозволяє говорити про належність такого називання до мотиваційної моделі “частина (її відсутність) – ціле”.

Список використаних джерел:

1. Липс, Ю. (2001). *Происхождение вещей. Из истории культуры человечества*. Смоленск: Русич.
2. *АВВУ Lingvo 12: електронний словарь*. (2006).
3. Kipfer, B.A. (2007). *Dictionary of artifacts*. Oxford: Blackwell Publishing.
4. Wright, J. (1898 – 1905). *The English Dialect Dictionary*. London: Published by Henry Frowde.

УДК 81’37:159.93-115

Kharlay O., Assistant Professor
Community College of Qatar (Doha, Qatar)

ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БАХУВРИХІ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Сучасні ономасіологічні дослідження визначаються двонаправленістю аналізу номінативної підсистеми мови, спрямованого встановити мовні та позамовні чинники номінації. Намагаючись пояснити зв’язок між номінативною структурою мовної одиниці, її значенням і концептом, з одного боку, та відображеними в них властивостями об’єктів дійсності, з іншого, ономасіологія розглядає будь-який об’єкт лексичної номінації крізь призму ономасіологічної структури слова, в якому одні властивості об’єкта втілені у формі

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ
ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ**

Збірник матеріалів
IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
21 листопада 2019 року, м. Рівне

**THE PROBLEMS
OF LINGUISTIC SEMANTICS**

The Collection of Conference Proceedings
The 4th International Scientific and Practical Internet Conference
November 21, 2019, Rivne

Формат 60x84^{1/16}.

Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Century Schoolbook.
Ум. др. арк. 13. Наклад 120.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: "ПараГраф+",
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазеши, 6/8,
тел.: (0362) 26-49-27